

**Statsrådets skrivelse till Riksdagen om ett förslag till
Europaparlamentets och rådets beslut samt om ett förslag
till rådets beslut (*sjunde ramprogrammet för forskning*)**

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska gemenskapernas kommissions förslag av den 6 april 2005 till Europaparlamentets och rådets beslut om Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstra-

tion (2007—2013) och ett förslag till rådets beslut om sjunde ramprogrammet för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet (2007—2011) samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 20 oktober 2005

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

Äldre regeringssekreterare Anja Liukko

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT OM EUROPEISKA GEMENSKAPENS SJUNDE RAMPROGRAM FÖR VERKSAMHET INOM OMRÅDET FORSKNING, TEKNISK UTVECKLING OCH DEMONSTRATION (2007—2013)

OCH

FÖRSLAG TILL RÅDETS BESLUT OM SJUNDE RAMPROGRAMMET FÖR EUROPEISKA ATOMENERGIGEMENSKAPENS (EURATOM) VERKSAMHET INOM OMRÅDET FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ KÄRNENERGIOMRÅDET (2007—2011)

1. Allmänt

Målen för och instrumenten för genomförande av Europeiska unionens (EU) forskningspolitik definieras i artiklarna 163—173 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och i artiklarna 4 och 7 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom).

Målet för EU:s forskningspolitik är att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för gemenskapsindustrin, att främja utvecklingen av dennas internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt annan gemenskapspolitik.

Målen för, det centrala innehållet i och fördelningen av anslag för sådan forskning som stöds av EU definieras i de fleråriga ramprogrammen för forskning som genomförs i form av specialprogram. För närvarande pågår det sjätte ramprogrammet för forskning (2002—2006). De huvudsakliga verksamheterna inom sjätte ramprogrammet har bestått av projekt som genomförs gemensamt av företagen, forskningsinstituten och högskolorna i medlemsstaterna och för vilka kommissionen beviljar forskningsfinansiering genom tävlan.

Ramprogrammet för forskning består av två skilda program: EG-ramprogrammet och ramprogrammet för Euratom. Ramprogram-

met för Euroatom täcker forskningen och utbildningen inom kärnenergiområdet. Vid antagandet av EG:s ramprogram tillämpas medbeslutandeförfarandet medan beslut om ramprogrammet för Euratom fattas av Europeiska unionens råd efter att rådet har hört Europaparlamentet.

Europeiska gemenskapernas kommission presenterade den 6 april 2005 ett förslag till Europeiska gemenskapens sjunde ramprogram för verksamhet inom området forskning, teknisk utveckling och demonstration 2007—2013 (EG-ramprogrammet) och ett förslag till sjunde ramprogrammet för Europeiska atomenergigemenskapens (Euratom) verksamhet inom området forskning och utbildning på kärnenergiområdet 2007—2011 (ramprogrammet för Euratom). Enligt fördraget om upprättandet av Euratom kan ett ramprogram pågå i högst fem år. Enligt kommissionen stöder förslaget till det sjunde ramprogrammet för forskning uppnåendet av målen för Lissabonstrategin där kunskap utgör grunden för samtliga delområden och där forskningen innehar en central roll som motor i produktion och utnyttjande av kunskap och kompetens. Det sjunde ramprogrammet för forskning är också i fråga om innehåll, organisation, sättet på vilket programmet genomförs och administrationsinstrument planerat så att det på ett väsentligt sätt bidrar till att gjuta nytt liv i Lissabonstrategin.

2. Förslagets huvudsakliga innehåll

2.1. Allmänna mål för det sjunde ramprogrammet

Målet är att stärka gemenskapsindustrins vetenskapliga och teknologiska grund och att säkerställa en stark konkurrenskraft samt att främja sysselsättning, social utveckling och miljömässig hållbarhet. Ramprogrammet har en central roll i genomförandet av Lissabonmålen samt i utvecklingen av ett Europeiskt område för forskningsverksamhet (European Research Area, ERA) utöver den forskningsverksamhet som bedrivs i medlemsstaterna.

2.2. Det sjunde ramprogrammets struktur och tematiska prioriteringar

2.2.1. EG-ramprogrammet

EG-ramprogrammet består av fyra särskilda program (Samarbete, Idéer, Människor och Kapacitet), genom vilka man skall skapa europeiska poler med kompetens av världsklass, samt av Gemensamma forskningscentrets (GFG) forskningsaktiviteter (icke-nukleära åtgärder).

Programmet Samarbete

Målet är att bli internationellt ledande inom vetenskap och teknologi genom att stödja samarbetet mellan företag, forskningsinstitut, högskolor och myndigheter i hela EU samt mellan EU och tredje länder. Programmets andel av ramprogrammets hela budget är över hälften. Det innehåller forskning som bedrivs i form av gränsöverskridande samarbete (bl.a. samarbetsprojekt och nätverk samt samordning av nationella forskningsprogram). Syftet med programmet är att stödja tvärvetenskaplig forskning och samtliga tematiska områden skall vara flexibla så att de kan reagera också på oförutsedda behov och beakta nya forskningsobjekt som tjänar vetenskapliga, industriella eller politiska syften. Spridning av information och överföring av forskningsresultat stöds skilt inom vart och

ett av de tematiska områdena. Det internationella samarbetet mellan EU och tredje länder utgör en viktig del av programmet.

Programmet Samarbete har indelats i nio, funktionsmässigt självständiga delprogram:

1. Hälsa
2. Livsmedel, jordbruk och bioteknik
3. Informations- och kommunikationsteknik
4. Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik
5. Energi
6. Miljö (inbegripet klimatförändringar)
7. Transport (inbegripet flygteknik)
8. Samhällsvetenskap och humaniora
9. Säkerhets- och rymdforskning

Programmet Idéer

Målet för detta program är att öka dynamiken, kreativiteten och spetskompetensen inom den europeiska forskningen genom att allokera medel till grundforskningen. Syftet med detta grundforskningsprogram är att finansiera forskardriven spetsforskning som utförs av enskilda forskarlag som konkurrerar på europeisk nivå inom alla vetenskapliga och tekniska områden inklusive samhällsvetenskap och ekonomi, humaniora och ingenjörsvetenskap. Projekturvalet skall ske enbart på grundval av den vetenskapliga kvaliteten (excellence) efter en bedömning genom ömsesidig granskning (peer review). Enligt kommissionens förslag skall genomförandet av programmet ledas av ett självständigt europeiskt forskningsråd (European Research Council, ERC). Det europeiska forskningsrådet skall bestå av ett vetenskapsråd och en genomförandebyrå som stöder rådet. Vetenskapsrådet skall bestå av ledande europeiska forskare inom olika områden vilka utnämns av kommissionen efter att den har hört det vetenskapliga samfundet. Genomförandebyrån vidtar åtgärderna i enlighet med de principer som vetenskapsrådet fastställer. Kommissionen garanterar det europeiska forskningsrådets självständighet och tillförlitlighet.

Programmet Människor

Målet för programmet är att utveckla och stärka den mänskliga potentialen inom forskning och teknik i Europa genom att främja utbildningen, rörligheten och karriärutvecklingen av europeiska forskare. Programmets syfte är att förstärka den nuvarande verksamheten i form av Marie Curie -stipendier samt att öka rörligheten av forskare mellan företag och högskolor. Som en ny stödform införs samfinansiering med nationella program. Stöd allokeras också till forskare från länder utanför Europa.

Programmet Kapacitet

Målet för programmet är att öka den forsknings- och innovationskapacitet som finns i Europa. Avsikten är att optimera användningen och utvecklingen av forskningsinfrastruktur, att stödja utvecklingen av regionala forskningsdrivna kluster, att frigöra forskningspotentialen i konvergensregioner och EU:s yttersta randområden, att stärka små och medelstora företags innovativa kapacitet och förmåga att dra nytta av forskningen, att föra vetenskapen närmare medborgarna och samhället samt att utveckla och vidta övergripande åtgärder för att stödja det internationella samarbetet inom området vetenskap och teknik. Det internationella samarbetet inom detta program är inriktat särskilt på de länder som ansökt om EU-medlemskap, EU:s grannländer, partnerskapsländer i Medelhavsområdet, länderna på Västra Balkan, OSS-länderna, utvecklingsländerna och de nya tillväxtekonomierna.

Forskningsinsatser vid Gemensamma forskningscentret (GFC)

Det finns ett särskilt program för Gemensamma forskningscentrets (GFC) icke-nukleära åtgärder. Målet är att ge vetenskapligt och tekniskt stöd till processen för politiskt beslutsfattande inom EU samt till genomförandet av EU-politiken på områden med strategisk betydelse för EU såsom väl-

färd i ett kunskapsintensivt samhälle, solidaritet och förvaltning av naturresurserna på ett ansvarsfullt sätt, säkerhet och frihet samt Europa som global partner.

2.2.2. Ramprogrammet för Euratom

Ramprogrammet för Euratom innehåller två specialprogram. Det ena av dessa omfattar forskningen inom området fusionsenergi samt kärnklyvning och strålskydd och det andra specialprogrammet omfattar Gemensamma forskningscentrets (GFC) åtgärder inom kärnenergiområdet (direkta åtgärder). Syftet med forskningen kring fusionsenergi är att utveckla teknik för en säker, hållbar, miljövänlig och ekonomiskt lönsam energikälla. Detta syftar särskilt till utveckling och uppbyggnad av kunskapsbasen för ITER-projektet (International Thermonuclear Experimental Reactor - den internationella termokleära försöksreaktorn). Syftet med forskningen kring kärnklyvning och strålskydd är att bidra till en trygg användning och ett säkert utnyttjande av kärnklyvning samt annan användning av strålningen inom industrin och medicinen. Målet för Gemensamma forskningscentrets verksamheter är att stödja EU:s politiska beslutsprocesser inom kärnområdet. GFC:s aktiviteter koncentrerar sig på hanteringen av radioaktivt avfall, på den kärntekniska säkerheten och på kärnämneskontrollen.

2.3. Förslag till budget för det sjunde ramprogrammet för forskning

Kommissionen föreslår att den totala budgeten för det sjunde ramprogrammet för forskning skall uppgå till 75 818 miljoner euro av vilka 72 726 miljoner euro (96 %) har reserverats för EG-ramprogrammet och 3 092 miljoner euro för ramprogrammet för Euratom. Jämfört med budgeten för det sjätte ramprogrammet för forskning (2002—2006) skulle detta betyda en fördubbling av anslagen för forskning.

Enligt kommissionens förslag fördelar sig de föreslagna budgetanslagen för varje program på följande sätt (miljoner euro):

EG-ramprogrammet

Samarbete		44 432
- Hälsa	8 317	
- Livsmedel, jordbruk och bioteknik	2 455	
- Informations- och kommunikationsteknik	12 670	
- Nanovetenskap, nanoteknik, material och ny produktionsteknik	4 832	
- Energi	2 931	
- Miljö (inbegripet klimatförändringar)	2 535	
- Trafik (inbegripet flygteknik)	5 940	
- Samhällsvetenskap och humaniora	792	
- Säkerhets- och rymdforskning	3 960	
Idéer		11 862
Människor		7 129
Kapacitet		7 486
- Forskningsinfrastrukturer	3 961	
- Forskning som gynnar de små och medelstora företagen	1 901	
- Kunskapsområden	158	
- Forskningspotential	554	
- Vetenskap och samhälle	554	
- Åtgärder till stöd för det internationella samarbetet	358	
Gemensamma forskningscentrets icke-nukleära aktiviteter		1 817
Sammanlagt		72 726

Ramprogrammet för Euratom

Fusionsenergi	2 159
Kärnklyvning och strålskydd	394
Gemensamma forskningscentrets aktiviteter	539
Sammanlagt	3 092

2.4. Finansiell uppläggning och sättet att genomföra projekt

De projekt som skall finansieras inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning väljs ut på basis av en tävling som grundar sig huvudsakligen på förslagsbegäran. Dylika åtgärder omfattar: traditionella samsamarbetsprojekt, nätverk för spetskompetens, samordnings- och stödåtgärder, enskilda projekt (inom grundforskningen), stödande av utbildningen och karriärmöjligheterna för forskare samt forskning som gagnar speciella grupper (särskilt små och medelstora företag). Utöver dessa kan EU allokera finansiellt stöd till initiativ i stor skala som finansieras ur flera fonder och som baserar sig på kommissionens förslag och rådets och Europaparlamentets beslut som fattats av rådet efter att det har konsulterat Europaparlamentet. Dylika projektformer är bl.a. projekt som genomförs på basis av artikel 169 i fördraget (gemensamt genomförande av nationella forskningsprogram) samt gemensamma teknikinitiativ och utveckling av ny forskningsinfrastruktur som genomförs på basis av artikel 171 i fördraget eller beslutet om ett särskilt program (artikel 166).

Gemensamma teknikinitiativ (Joint Technology Initiatives, JTI) är långsiktiga partnerskap mellan den offentliga och den privata sektorn som har mycket omfattande vetenskaplig-tekniska mål och som kräver stora resurser. Teman för de gemensamma teknikinitiativen definieras tillsammans med företagsvärlden och de lanseras huvudsakligen på basis av det arbete som europeiska teknikplattformar (Technology Platforms) utför. Avsikten är att gemensamma teknikinitiativ förverkligas på områden som är av stort intresse för Europa. Teknikinitiativen förankras vid de olika tematiska områdena för programmet Samarbete. I initialskedet skall teknikinitiativen enligt förslag ha följande tematiska områden: innovativa läkemedel, nanoelektronik, inbäddade system, luftfart och flygtrafikledning, väte- och brännceller samt global uppföljning av miljö och säkerhet.

Utöver det direkta finansiella stöd som deltagarna får främjar gemenskapen dessutom deltagarnas möjligheter att få lån av Europeiska investeringsbanken. Det är vidare möj-

ligt att strukturfonderna beviljar tilläggsfinansiering för projekt med deltagare från de minst avancerade regionerna.

3. Konsekvenser för lagstiftningen

Sjunde ramprogrammet för forskning har inte några verkningar när det gäller den nationella lagstiftningen.

4. Ekonomiska konsekvenser

Den totalbudget för sjunde ramprogrammet för forskning (75 818 miljoner euro) som kommissionen föreslår innebär en fördubbling av den forskning som finansieras av EU jämfört med det sjätte ramprogrammet. (Totalbudgeten för sjätte ramprogrammet uppgick till 17 500 miljoner euro vilket till följd av EU:s utvidgning ökades till 19 235 miljoner euro.) Enligt kommissionen är detta nödvändigt för att målen med Lissabonstrategin kan uppnås. Kommissionen motiverar ökningen också med att en utvidgning av ramprogrammet till nya områden förutsätter tilläggsfinansiering, att ramprogrammet har en hävstångseffekt i fråga om nationell och privat finansiering och att fördubblingen av FoU-investeringarna gör att EU kan svara på nya vetenskap- och teknikinitiativ. Enligt kommissionen visar prognosmodellerna att en märkbar ökning av EU:s forskningsbudget har en obestridd positiv effekt med tanke på den ekonomiska tillväxten i EU.

I kommissionens förslag till EU:s nya finansieringsram för 2007—2013 har sjunde ramprogrammet för forskning placerats under rubriken 1 a (Konkurrenskraft).

Finlands kalkylmässiga finansieringsandel av ramprogrammet för forskning bestäms på basis av bruttonationalproduktsandelen (1,46 % år 2004).

5. Övriga konsekvenser

5.1. Konsekvenser för forsknings- och innovationspolitik

De utredningar om de nationella effekterna

av forskningssamarbetet inom EU som gjorts i Finland visar att ramprogrammen för forskning har haft huvudsakligen positiva effekter på forsknings- och innovationspolitik. Forskningssamarbetet med de övriga EU-länderna har ökat betydligt sedan 1990—talet. Projekten inom ramprogrammen erbjuder möjligheter för både stora och små företag, universitet och forskningsinstitut. Projekten inom ramprogrammet stöder det ömsesidiga samarbetet mellan företag, samarbetet mellan företag och forskningsorganisationer samt rörligheten och utbildningen av forskare. Detta gäller särskilt unga forskare. Utredningarna avslöjar att företagens motiv att delta är bl.a. möjligheter till informationsanskaffning, nätverksbildning, ökad synlighet och starkare marknadsposition. I fråga om universitet och forskningsinstitut handlar de viktigaste målen om att få tillgång till nya vetenskapliga rön, att skapa nya kontakter och att skaffa forskningsfinansiering. EU:s forskningsfinansiering har öppnat betydande nya möjligheter till internationellt samarbete för den finländska sektorsforskningen. Sammanslagning av medlemsstaternas FoU-resurser stärker den innovativa effekten och resulterar i bättre produktivitet och konkurrenskraft för forskningen.

5.2. Finländskt deltagande i forsknings-samarbetet

Finländska företag, forskningsinstitut och högsolor har deltagit mycket aktivt i EU:s ramprogram för forskning. Den andel av finansieringen som Finland fick tillbaka vid fjärde ramprogrammet (1994—1998) var 2,7 procent och i fråga om femte ramprogrammet (1998—2002) 2,3 procent medan vår kalkylmässiga finansieringsandel av den del av ramprogrammets budget som var föremål för fri konkurrens var 1,4 procent respektive 1,45 procent. De finländska deltagarnas aktivitet och framgångar under de första åren av sjätte ramprogrammet för forskning (2002—2006) har överstigit det europeiska genomsnittet. De ansökningsomgångar som genomförts fram till slutet av juni 2005 har gett till resultat att finländare deltar i ca 650 godkända projekt och beloppet av finansiering som

finländska deltagare fått uppgår till ca 215 miljoner euro.

6. Nationell beredning

Finlands ståndpunkt i fråga om sjunde ramprogrammet för forskning har beretts i EU-ministerutskottet den 21 januari 2005 (i form av preliminärt ställningstagande), den 15 april 2005, den 3 juni 2005 och den 23 september 2005 samt i forsknings- och teknologisektionen under kommittén för EU-ärenden (EU20) vid flera tillfällen under våren 2005 och i sektionen Budget (EU34) den 14 september 2005.

7. Behandlingsskeden i EU:s institutioner

EU-rådet för konkurrenskraft har preliminärt diskuterat förslaget till sjunde ramprogrammet den 18 april 2005, den 7 juni 2005 och den 11 oktober 2005. Besluten om ramprogrammet skall fattas i god tid före utgången av år 2006 för att det nya programmet skall kunna lanseras vid ingången av år 2007. Besluten om sjunde ramprogrammet hänger ihop med beslutet om EU:s kommande budgetram (2007—2013).

8. Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet betraktar den strategi, målsättning och strävan efter en viss kontinuitet som ingår i kommissionens förslag som riktiga. Statsrådet anser att ramprogrammet bör stödja genomförandet av målen i Lissabonstrategin och öka konkurrenskraften i den europeiska industrin och forskningen samt att bygga ut den vetenskapliga och tekniska basen i unionen. Ramprogrammet bör förstärka den europeiska spetsforskningen och fortsättningsvis bidra till det europeiska området för forskningsverksamhet (ERA). Ramprogrammet bör tillföra ett genuint mervärde på europeisk nivå. Den forskning som bedrivs inom ramen för ramprogrammet bör således komplettera de nationella forskningsåtgärderna och bör koncentrera sig på stödjandet

av sådana projekt som inte kan genomföras på nationell nivå och där man genom att samordna medlemsstaternas resurser kan tjäna både de europeiska och de nationella intressena. EU:s ramprogram för forskning bör koncentrera sig på finansieringen av spetsforskningen.

Budget

Den betydande ökning, i praktiken en fördubbling, av ramprogrammets budget som kommissionen föreslår motsvarar i princip statsrådets preliminära ståndpunkt enligt vilken merparten av ökningen av konkurrensanslagen under finansieringsperioden 2007—2013 bör allokeras till forskning och teknologisk utveckling (ramprogrammet för forskning och utveckling). Statsrådet förutsätter dock att tilläggsresurserna inte används för att ersätta nationella forskningsinsatser och att de ökade resurserna binds vid program som tillför mervärde och tillväxt. Innehållet i ramprogrammet bör granskas tillsammans med finansieringen av programmet. I samband med förhandlingarna om EU:s nya budgetramar har statsrådet omfattat ståndpunkten att minst 75 % av de resurser som reserverats för konkurrenskraft skall kanaliseras till FoU-åtgärder. Statsrådet kommer att ta närmare ställning till ramprogrammets totala budget som en del av den helhet som återfinns under rubriken ”Konkurrenskraft” under förhandlingarna om budgetramen.

Statsrådet anser att vid valet av projekt som skall finansieras enligt ramprogrammet skall som kriterium användas expertis och hög planmässig kvalitet. Den finansiering som kommer från strukturfonderna bör däremot användas till att förstärka FoU-infrastrukturen, de mänskliga resurserna och kunskapen om innovationer särskilt i de minst avancerade regionerna.

Tematiska prioriteringar

Statsrådet anser att den organisatoriska struktur hos ramprogrammet som kommissionen föreslår är i allt väsentligt klar. Enligt statsrådet är det viktigt att uppdelningen av

programmen i åtgärdsområden är ändamålsenlig och välfungerande också med tanke på genomförandet.

Statsrådet anser att de tematiska prioriteringar för programmet Samarbete som föreslagits av kommissionen är i allt väsentligt riktiga. Statsrådet anser dock att det finns behov av några preciseringar inom de tematiska områdena. Statsrådet anser att de tematiska prioriteringarna i ramprogrammet skall koncentreras på områden som medför tillväxt och skapar innovationer samt på områden som är centrala med tanke på gemenskapspolitiken. Om de resurser som reserverats för ramprogrammet minskas väsentligt jämfört med det föreslagna beloppet, bör fokuseringen av de tematiska prioriteringarna omprövas på motsvarande sätt. Det är dessutom viktigt att ramprogrammet på ett flexibelt sätt kan svara på oförutsedda forskningsbehov som orsakas av nya inriktningar för politikområdena eller nya forskningsrön.

Statsrådet understöder kommissionens förslag att i ramprogrammet inkludera ett skilt program Idéer som fokuserar på finansieringen av grundforskningen eftersom också grundforskningen behöver förstärkas för att den europeiska ekonomins och forskningens konkurrenskraft och attraktionskraft skall kunna öka. Enligt statsrådet får det nya systemet inte leda till en situation där finansieringen används för att avhjälpa bristerna hos den nationella finansieringen. Därför anser statsrådet det inte ändamålsenligt att man på EU-nivån finansierar enskilda mindre projekt utan att finansieringen bör allokeras till projekt som är för omfattande, komplexa eller riskfyllda för att kunna finansieras av en enda medlemsstat. Projekten bör vara öppna för deltagande för hela det europeiska forskarsamfundet. Åtgärdena skall klart stödja den högkvalificerade forskningen i Europa.

Statsrådet anser att huvudlinjerna i det föreslagna programmet Människor är acceptabla. Särskilt viktiga är stödet för nätverken för forskarutbildning, för samarbetet mellan universitet, forskningsinstitut och industri samt stödet för samarbetet med länderna utanför EU.

Enligt statsrådet innehåller programmet Kapacitet viktiga element, såsom forskningsinfrastruktur och forskning, som gynnar de

små och medelstora företagen. Statsrådet intar en reserverad ställning till användningen av ramprogrammets medel till utvecklande av forskningspotentialen i de mindre avancerade regionerna eftersom medel från strukturfonderna bör i främsta rummet användas till detta.

De prioriteringar som föreslås för ramprogrammet för Euratom är förenliga med statsrådets syn. Forskningsobjekt i anslutning till fortsatt användning av nuvarande reaktorsystem har traditionellt varit områden där finländare haft gedigna kunskaper. Enligt statsrådet lyfter förslaget också på riktigt sätt fram forskningen kring användningsmöjligheterna för kommande reaktorsystem samt säkerhetsaspekterna. Statsrådet betraktar ITER-projektet inom fusionsenergiforskningen som viktigt eftersom Europa för närvarande är den ledande kontinenten i fråga om fusionsforskning och det är viktigt att denna position kan behållas. Enligt statsrådets syn har de nationella associationsavtalen en viktig betydelse för fusionsenergiforskningen som helhet och stödet för dessa bör säkerställas också i sjunde ramprogrammet för forskning.

Gemensamma teknikinitiativ

Förstärkande av Europas konkurrenskraft förutsätter att också den europeiska unionen aktivt stöder samarbetet mellan den offentliga och den privata sektorn i utvecklandet och ibruktageand av teknologiska innovationer utgående från industrins behov. Sett ur denna synvinkel betraktar statsrådet de gemensamma teknikinitiativen (Joint Technology Initiatives, JTI) som en ny intressant och ambitiös samarbetsform. Statsrådet anser att de teknikinitiativen kan lämpa sig för ett långsiktigt utvecklingsarbete inom hela sektorn som kräver stora satsningar och syftar till förstärkande av ställningen globalt. Teknikinitiativen kan dock övervägas endast i det fall att målen inte kan nås genom traditionella instrument. De teknikinitiativen bör stå öppna för nya deltagare och dessutom bör de regler som gäller kriterierna för urvalet av nya områden samt utnyttjandet av resultat vara klara. Statsrådet anser att teknikinitiativ skall kunna

förverkligas, om det sker med omdöme.

Små och medelstora företag

Statsrådet är huvudsakligen nöjt med kommissionens förslag i fråga om möjligheterna för små och medelstora företag att delta i programmet. Statsrådet anser det viktigt att de små och medelstora företagen kan delta i projekten under de tematiska prioriteringarna inom ramen för programmet Samarbete och att man dessutom stöder också mindre projektformer som utgår från de små och medelstora företagens egna behov och de specialåtgärder som är inriktade på små och medelstora företag. Förfarandena och instrumenten för ramprogrammet bör utvecklas vidare så att de stöder de små och medelstora företagens deltagande i ramprogrammet.

Spridningen av resultat och tekniköverföring

Statsrådet anser det vara viktigt att resultat av den forskning som finansieras med medel från det sjunde ramprogrammet för forskning utnyttjas och sprids i så vida kretsar som möjligt och så effektivt som möjligt. Kriterierna för finansiering bör utöver spetsforskning och hög kvalitet också omfatta största möjliga exploaterbarhet, både ekonomiskt och socialt. De som utnyttjar forskningsrönen bör ända från början knytas upp i planeringen och genomförandet av forskningen, och projekten bör organiseras så att resultaten kan utnyttjas så flexibelt som möjligt. Detta förverkligas bäst om den privata och den offentliga FoU-sektorn samarbetar. Också reglerna om spridningen och utnyttjandet av resultat bör stödja detta mål och de bör vara så klara och ändamålsenliga som möjligt.

Förvaltningen av ramprogrammet

Statsrådet stöder kommissionens mål att

förenkla och effektivisera genomförandet och förvaltningen av det sjunde ramprogrammet för forskning. Huvudansvaret för genomförandet av forskningspolitiken bör dock också fortsättningsvis vila på kommissionen. Statsrådet anser att det bör finnas tillräckliga grunder för den partiella externalisering av förvaltningsuppgifter som kommissionen har föreslagit och att både ändamålsenlighet och ekonomiska aspekter beaktas. Externaliseringen får inte leda till att de sammanlagda administrativa utgifternas andel av budgeten ökar. Statsrådet anser att det finns skäl att be kommissionen om ytterligare redogörelse för de besparingar som kan åstadkommas genom externalisering i fråga om generaldirektoratet för forskning.

Statsrådet betraktar kommissionens förslag om förvaltningen av programmet Idéer som ett steg i rätt riktning men noggrannare detaljer om hur förvaltningen skall organiseras och om ansvarsförhållandena mellan olika aktörer (ERC, kommissionen, programkommittén) behövs dock.

Instrument

Statsrådet anser kommissionens förslag i fråga om instrumenten för genomförandet av det sjunde ramprogrammet för forskning vara ett steg i rätt riktning. De projektformer i tidigare ramprogram som upplevts vara väl fungerande bör bibehållas och de brister som upptäckts i dem bör avhjälpas. Enligt statsrådets åsikt bör det sjunde ramprogrammet för forskning erbjuda möjligheter till deltagande för både stora och små företag, universitet och forskningsinstitut samt för eventuella andra deltagare, och detta bör återspeglas också på instrumenten för genomförande av projekt. Det är viktigt att säkerställa att instrumenten är användarvänliga och att förvaltningsförfarandena är smidiga samt att de som genomför projekten kan själva välja de instrument som de anser vara bäst lämpade för sina projekt.